

Sotsiaalkaitseministri 11.12.2023 käskkirjaga nr 163 kinnitatud toetuse andmise tingimuste „Mitmekülgse abivajadusega lastele teenuste väljatöötamine ja arendamine“ muutmise seletuskiri

I. Sissejuhatus

Toetuse andmise tingimuste (edaspidi TAT) muudatusega vähendatakse eelarvet kokku 713 626 euro võrra, mis suunatakse REARMi ehk kaitsekuludesse, ja pikendatakse abikõlblikkuse perioodi 2028. aasta lõpuni. Sellest tingitult korrigeeritakse toetatavaid tegevusi ja nende eelarvet. Varasemalt kinnitatud näitajate sihttasemete saavutamist abikõlblikkuse perioodi pikendamine ei mõjuta. Abikõlblikkuse perioodi pikendamisega seoses lisati uus TAT spetsiifiline väljundnäitaja „Mitmekülgse abivajadusega laste sihtrühma rehabilitatsiooniteenuste korralduses terviseteejuhi töökorraldus on välja töötatud“, mille sihttase saavutatakse abikõlblikkuse perioodi lõpuks.

Käskkirja muutmise ei kaasne tegevuste elluviijale haldus- ega töökoormuse kasvu. Kuigi edaspidi tuleb toetuse saamiseks esitada kuludokumente üks kord kuus, puudub muudatusel mõju, sest praktikas selliselt juba toimitakse.

Käskkirja ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi välisvahendite osakonna nõunik Margot Maisalu (tel 524 3827, margot.maisalu@sm.ee), laste ja perede osakonna peaspetsialist Alice Juurik (tel 5911 0732, alice.juurik@sm.ee). Käskkirja juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Piret Eelmets (tel 626 9128, piret.eelmets@sm.ee). Käskkirja on keeletöötanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeletöötaja Virge Tammaru (tel 5919 9274, virge.tammaru@fin.ee).

Märkused

Seletuskirjas on kirjeldatud ainult käskkirjas nimetatud TAT muudatusi.

Käskkiri ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, võrreldes kehtiva TAT-ga andmete kogumises muudatusi ei ole.

Käskkirja muutmise ei kaasne tegevuste elluviijale haldus- ega töökoormuse kasvu. Lisatakse küll kohustus esitada makse saamise aluseks olevaid dokumente üks kord kuus, kuid kuna praktikas seda juba tehakse, siis mõju puudub.

II. TAT muudatuste sisu

Punktiga 1 asendatakse avalehel aasta 2027 aastaga 2028, sellega seondult pikendatakse TAT punktis 2.1.5 abikõlblikkuse perioodi ühe aasta võrra. Pikendamine on vajalik, et tagada TAT-s kavandatud tegevuste elluviimine vähendatud eelarve tingimustes, mis ei mõjuta projekti varasemalt kinnitatud tulemuste saavutamist.

Punktiga 2 asendatakse senine näitajate tabel uuega, sest lisandub sihttase aastaks 2028 ja uus TAT spetsiifiline väljundnäitaja.

Meetmete nimekirja väljundnäitaja sihttase saavutamine ei muutu, aga meetmete nimekirja tulemusnäitaja sihttaseme saavutamise raporteerimine lükkub aasta võrra edasi (kooskõlas näitajate metoodikaga).

Uue TAT-spetsiifilise väljundnäitaja „Mitmekülgse abivajadusega laste sihtrühma rehabilitatsiooniteenuste korralduses terviseteejuhi töökorraldus on välja töötatud“ lisamine on vajalik, et hinnata terviklahenduse rakendumist ning valdkondade ülese teenusmudeli moodustumist.

Punktiga 3 vähendatakse TAT eelarvet (kehtiv abikõlblike kulude summa on 6 428 571 eurot) kokku 713 626 euro võrra, millest ESF+ toetus on 499 538 eurot ja riiklik kaasfinantseering 214 088 eurot. Eelarve vähendamine on tingitud Vabariigi Valitsuse otsusest suunata täiendavad vahendid kaitsekulude katteks.

TAT eelarve on pärast muutmist kokku 5 714 945 eurot, millest ESF+ toetus on 4 000 461 eurot ja riiklik kaasfinantseering 1 714 484 eurot.

Punktiga 4 seatakse elluvijale kohustus esitada rakendusüksusele makse saamise aluseks olevaid dokumente ja tõendeid üks kord kuus, kui varem oli võimalik seda teha ka üks kord kvartalis. Muudatuse põhjus on vajadus väljamakseid kiirendada, et aidata kaasa maksetega seotud eesmärkide saavutamisele.

Punktiga 5 sätestatakse, et kui lõpparuandes puudusi ei esine, kinnitab rakendusüksus lõpparuande, ning sellele eelnev rakendusasutuse kooskõlastus jääb ära.

Punktiga 6 asendatakse lisa 1 „TAT eelarve kulukohtade kaupa“ ja lisa 2 „TAT tegevuste detailne kirjeldus“ uute lisadega. Uusi lisasid on täiendatud vastavalt tekkinud vajadustele ja need on viidud kooskõlla TAT muudatustega (kogu eelarve vähenemine, abikõlblikkuse perioodi pikendamine, 2026. aasta detailne tegevuskava ja eelarve).

Punktiga 7 nähakse ette, et muudatused jõustuvad alates 2026. aasta algusest, sest muu hulgas kinnitatakse 2026. aasta tegevuskava.

III. TAT vastavus Euroopa Liidu õigusele

Käskkiri on vastavuses Euroopa Liidu õigusega.

Käskkirja koostamisel on arvestatud järgmiste Euroopa Liidu õigusaktidega:

- 1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätteid Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid;
- 2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013.

IV. TAT muudatuste mõju

Eelarve vähendamise tagajärjel ei jäeta ühtegi olulist sihtrühmadele suunatud tegevust ära, kuid vähendatakse tegevuste mahtu täiendavate arendustegevuste arvelt (nt analüüsid jms).

TAT abikõlblikkuse perioodi pikendamisel on positiivne mõju, sest see võimaldab peale katseprojektide elluviimist teha vajalikke kohandusi (parandada juhendmaterjalide tõlkeid, arendada supervisioonisüsteeme) ning koolitada laiemat võrgustikku spetsialiste sekkumist rakendama eesmärgiga tagada laste ja perede vajadustele vastav integreeritud süsteem. Abikõlblikkuse perioodi pikendamine on vajalik ka selleks, et toetada rehabilitatsiooniteenuste korralduse muudatusega seotud lahenduste rakendamist, et pakkuda paremini integreeritud ja vajaduspõhist abi peredele, kus kasvab mitmekülgse abivajadusega laps. Kuna kavandatakse teenuste korralduse muudatused jõustuvad 2027. aasta lõpus, on 2028. aastal vajalik toetada muutunud korralduse rakendamist ning teha laste ja perede vajadustest lähtuvalt täiendavaid arendustegevusi. TAT abikõlblikkuse perioodi pikendamine ei mõjuta varem kokku lepitud näitajate sihttasemete saavutamist 2027. aasta lõpuks, muutub ainult meetmete nimekirja tulemusnäitaja saavutamise lõpliku raporteerimise aeg (lõkkub aasta võrra edasi arvestades näitaja metoodikat).

V. TAT muudatuste jõustumine

Käskkirja rakendatakse alates 1. jaanuarist 2026. a.

VI. TAT muudatuste kooskõlastamine

Eelnõu esitatakse kooskõlastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Kliimaministeeriumile, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile, Riigi Tugiteenuste Keskusele, Euroopa Komisjonile ja ühtekuuluvuspoliitika 2021–2027 rakenduskava seirekomisjonile ning arvamuse avaldamiseks Sotsiaalkindlustusametile, Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele ja Tervise Arengu Instituudile. Rahandusministeerium, Riigi Tugiteenuste Keskus ja Tervise Arengu Instituut kooskõlastasid eelnõu märkustega, millega enamasti arvestati. Ülejäänud osapooled kooskõlastasid eelnõu vaikimisi.